

СЛОБОДАН РАКОВИЋ РАКА
(1948-2017)

Трећег новембра 2017. године у Ваљево преминуо је Слободан Раковић, Рака како су га звале колеге, пријатељи и познаници. Био је својеврсна, свестрана и веома ангажована личност, па је и оставио дубок траг за собом.

У младости активно се бавио спортом и био неуморан истраживач, касније истакнути новинар, уредник документарних емисија, серија и филмова, публициста и амбициозни издавач. Без сумње био је један од најбољих новинара које је овај град икада имао јер је деценијама надахнуто, бритко али и реално писао, стварајући његову медијску историју. Као новинар, али и радознали истраживач архивске и друге грађе, повремено је користио фондове Међуопштинског историјског архива Ваљево, а посебно је блиско сарађивао са радницима овог Архива у припреми својих задњих филмова о ваљевској болници и др Тинховену. Уз то, оставио нам је и више вредних књига које ће бити драгоцени извори разноврсних података за садашње и будуће истраживаче.

Рођен је 19. октобра 1948. године у Ваљево, у учитељској породици Милице (рођ. Јевтић) и Мирка Раковића. Најраније детињство провео је на Ставама, недалеко од Ваљева, где су му родитељи у то време службовали и одакле воде порекло. Основну школу *Андра Савчић* и Гимназију завршио је у Ваљево. Студирао је на Природно-математичком факултету Универзитета у Београду, где је апсолвирао на Одсеку за привредну математику и кибернетiku. Дипломирао је на Вишој економској школи у Ваљево.

Волео је спорт, посебно фудбал и играо га у млађим годинама. Као све што је радио, и фудбал је добро познавао те је неко

време био и активан спортски радник који је трагао за путевима оздрављења ваљевског фудбала, пре свега ФК *Будућности*, где је неколико година водио *школу фудбала*, тј. млађе селекције. Три године бавио се и аутомобилизмом, па је као сувозач био дво-струки првак државе у релију ципова.

Један је од оснивача Друштва истраживача *Владимир Мандић Манда* у Ваљеву 1969. године и вишегодишњи вођа његове спелеолошке групе са којом је учествовао на многим великим истраживачким акцијама у Србији и бившој Југославији и бележио значајне резултате. Учествовао је и на првој великој истраживачкој акцији код нас и у свету *Дурмитиор 69*, на откривању пећине *Шуљба липа* у Робајама код Мионице итд. Био је и председник ваљевског Друштва истраживача и један од покретача, главних и одговорних уредника његовог листа *Испраживач* за који је писао од 1970. до 1990. године. Обожавао је природу, а посебно радо посећивао непознате и тешко приступачне пределе, често је пешачио по планинским беспућима, али и градским улицама. У младости доста се бавио фотографијом и филмом па је биран и за председника Фото-кино клуба *Ваљево*.

У току вишедеценијског обављања новинарском професијом радио је на свим новинарским позицијама од новинара сарадника, преко извештача, истраживача, репортера и коментатора, до главног и одговорног уредника на радију, телевизији и у штампи. Први новинарски прилог објавио је у војном листу *Фронт* 1969. године. Од 1972. професионално се бавио новинарством, а од 1. јануара 1974. до 1978. године био је стално запослен у Радио Ваљеву где је испекао новинарски занат. Најпре, био је спортски репортер, потом радио у градској рубрици, да би после годину дана прешао у привредну, где је остао све новембра 1977. године када постаје дописник РТС а из Ваљева. Од новембра 1988. био је први шеф њиховог сталног дописништва из Колубарског округа. У то време био је и главни и одговорни уредник локалне Телевизије Ваљево (ТВА) чији је програм стваран у ТВ студију на Промаји, па је тако постао један од иницијатора, покретача и први уредник локалног телевизијског програма не само у ваљевском крају већ и шире.

У телевизији остаје све до 2002. године када је после Октобарских промена удаљен са посла на незаконит начин из политичких побуда. Радни спор са РТС је добио, али се више није враћао у ту медијску кућу. Од 2004. године до одласка у пензију био је новинар јединог српског привредног дневника београдског *Прегледа* где је имао статус коментатора. У њему се најчешће бавио истраживачким новинарством, микроекономским анализама и наменском индустријом.

Кратак излет у привреду имао је у периоду од 1984. до 1988. године радећи као комерцијални директор ДИРО *Стеван Филиповић* (потоња ХК *Стефил*) из Ваљева која је, била реномирани произвођач намештаја и картонске амбалаже

Био је један од покретача, главни и одговорни уредник *ВОН – Ваљевских омладинских новина* у којима је радио од 1972. до 1975. године. Сарађивао је у листу Прве армијске области *Војник* (1974-1976), *Осмици*, *Фронти*, *Дуи*, *Вечерњим новостима*, *Календару* и *Ревизи Колубара* који су излазили у Ваљеву, *Ваљевском алманаху* који је више од деценије издавало Удружење Ваљеваца у Београду. Био је дописник Радио Београда (1973-1976) и РТВ Сарајево (1976-1978). Писао је и за ваљевски недељник *Напрег* (1973-1986) где је чак пет година (1981-1986) имао колумну на актуелне, претежно економске теме. Ангажовао се и као главни и одговорни уредник првог приватног недељника у овом крају *Реч недеље* (2002-2003). На регионалној телевизији *Вујић*, седам година, припремао је и водио веома гледану емисију *Ошворено* у којој је о актуелним темама дебатовао и критички разговарао са еминентним представницима јавног и привредног живота Србије. Ваљевској јавности престављао је младе Ваљевце, који су у својим областима рада постали запажени у светским оквирима.

Био је ангажован и у друштвеном животу своје средине, па је више пута биран за члана Председништва Општинске конференције ССРН Ваљева, али и других органа и радних тела. Био је члан Удружења новинара Србије и председник његовог Актива у Ваљеву од 1980. до 1985. године. Доста је радио на едукацији младих ваљевских новинара, па га многи с правом помињу као свог првог и најважнијег учитеља новинарске професије, а посебно телевизијског новинарства.

Као новинар пре свега се бавио привредним темама, а одликовао се истраживачким новинарством и коментарима о привреди, документарним репортажама, путописима, серијама и филмовима. Извештавао је о многим значајним догађајима из Србије али и других делова бивше СФРЈ, нарочито у ванредним околностима. Посебно је било упечатљиво његово извештавање о збивањима на Косову. Током 1990. после вишемесечног истраживања и снимања направио је сатну емисију *Ислам и Косово* у којој је на документаристички начин покушавао да нађе корене косовске кризе. Направио је три полусатне репортаже о животу наших радника у Швајцарској, као и више рубрика о нашим студентима у тадашњој Чехословачкој. У 1991. години радећи емисију *Санџачке сеобе и геобе* трагао је за разлозима националних нетрпељивости и сукоба у том делу Србије. Извештавао је и о почетку сукоба у Книну и на Банији, као и догађајима пред почетак рата у Босни. Из само њему знаних разлога одбио је да извештава о ратним збивањима из Славоније.

Од 1996. године интензивно снима путописе, међу којима је више оних из ваљевског краја али и шест из Метохије где су забележени, вероватно последњи, а неки и једини пут, споменици од изузетног значаја за српску културу и историју. У том периоду урадио је и три сатне емисије о верским сектама, као и трочасовни програм поводом шест векова Ваљева и полусатну документарну емисију о Десанки Максимовић. За РТС снимео је више од педесет документарних емисија, као и мноштво извештаја и прилога о збивањима у ваљевском крају и целој бившој СФРЈ. Био је и аутор филмског серијала од 25 епизода под називом *Буқвар акционарства*.

За београдски *Дунав филм* радио је на реализацији два документарна филма о Ваљеву, као и филмова о Драгојлу Дудићу, Ваљевском партизанском одреду, Десанки Максимовић, Бранковини... За *Advance* снимео је четири документарна филма о *Исламу у Југославији*. У периоду 2004-06 године за Министарство културе Србије радио је документарне филмове *Срби у Алданији* и *Ненадовићи у усџанку*. Током 2007. године снимео је филм *Војник, инжењер, мајстематичар* о познатом српском научнику Миломиру Станишићу, рођеном у Бујачићу крај Ваљева, који је

живео и радио у САД, Филм је награђен првом наградом на Фестивалу документарног филма у Сомбору.

Аутор је и више других документарних филмова попут *Мирис даруша и кайишала* о инжењеру Николи Станковићу, оснивачу ваљевског *Вистада*, садашњег *Крушика*, али документарно-играних филмова *Ваљевска болница 1914-1915*, те потресне приче која аргументовано сведочи да је Ваљево у Великом рату било центар не само значајних војних већ и здравствених битачка, па је од краја 1914, све до средине 1915. године, било и град болница, град смрти, али град у којем се на најлепши начин видела сва хуманост српског народа, као и међународна солидарност; и *др Аријусу ван Тинховену – Ваљевском Холан-ђанину* који је посвећен шефу Хируршког одељења Војне болнице у Ваљеву у поменутој епидемији и једном од најзаслужнијих лекара за њено сузбијање у Ваљеву и околини.

Написао је и објавио књиге о 80 година бокса у Ваљеву, летопис Холдинг компаније *Крушик*, монографије о планини Јабланик и цркви на Дивчибарама. Са Синишом Јевтићем и др Весном Матић приредио је и књигу *Бранковина - 50 година туризма*, која сведочи о развоју малинарства у том крају. Болест није признавао и није јој се предавао – радио је прилагођавајући се околностима па је књига *Бранковина - 50 година туризма*, из штампе изашла 27. септембра 2017 године. Основао је Документарно информативни центар *ДИА* која се бави филмском продукцијом и издавачком делатношћу (поред филмова о Ваљевској болници и др Аријусу ван Тинховену, објављене су две књиге и у припреми су нове).

Слободан Раковић на конкурсима Радио Београда и Удружених радио станица Србије освајао је више награда; на Фестивалу репортаже *Интерфер* у Апатину 2013 добио је Похвала за филм *Мирис даруша и кайишала*; за исти филм добио је Специјално признање за квалитет ауторског рада на Фестивалу ауторског филма подунавских земаља, 2013 а био је учесник Фестивала документарног филма у Београду 1991-92. године. Добио је Награду *Димитрије Давидовић* Удружења новинара Србије за серију путописа; Међународну награду за филм о Копаонику. Његов путопис *Проклешије* проглашен је за најбољу емисију РТС Ср-

бија данас 1998; добио је Општинску награду *Драјојло Дудић* за извештавање о селу и пољопривреди Ваљева, *Сейттембарску награду* општине Ваљево у виду плакете, *Награду за животно дело* Удружења новинара Србије 2014. године, као и *Годишњу награду рада Ваљева за новинарство* и више других награда и јавних признања.

Поводом смрти Слободана Раковића у сали Скупштине града 4. новембра 2017. одржан је комеморативни скуп, уз присуство великог броја његових поштовалаца. Том приликом од њега су се опростили Петар Јеремић, председник Извршног одбора Удружења новинара Србије (УНС), Милан Милиновић, уредник *Вујић* телевизије (ВТВ), Јадранка Стефановић, његова сарадница из Младих истраживача и Драган Јеремић, заменик градоначелника Ваљева. Опело и сахрана обављени су истог дана у поподневним часовима на Новом гробљу у Ваљеву.

У браку са економистом Драгицом (рођ. Живковић) Слободан Раковић добио је кћи Ану, психолога, и сина Филипа, мастера економије. Обоје успешних у пословима којим се баве.

Милорад Радојчић